

[Pelle Voigt]

Men det gælder naturligvis også de meget omtalte mini-u-både, både dem, vestmagterne har, og dem, Sovjetunionen har.

Hr. Arentoft og hr. Stinus beklagede, at ordet »Vesttyskland« ikke findes i teksten til forslaget. Det beror simpelt hen på en fejl, som sandsynligvis er forslagsstillernes, men den opmærksomme læser vil have set, at Vesttyskland udtrykkeligt nævnes i bemærkningerne til forslaget, så det er altså kun en teknisk forglemmelse, der her er tale om.

Men tilbage til det interessante og det politiske i denne sag. Hvis der eksisterer juridiske hindringer for at indgå en aftale af den art, SF her har foreslået, synes jeg, at det sætter et stort spørgsmålstegn ved, hvilke andre aftaler der egentlig er mulige. Vi har i tide og utide her fra denne talerstol og i landets aviser hørt de borgerlige partiers ordførere, udenrigsministeren og forsvarsministeren tordne løs mod tilstedeværelsen af sovjetiske u-både med eller uden atomvåben i Østersøen. Der er ikke gået en uge, uden at vi har set et indlæg af den ene eller den anden art i den retning.

Her er altså et forslag – det kan være, Sovjetunionen ikke vil acceptere det, det kan man jo aldrig vide – hvor man kunne gå ind for det, som jeg også har forstået er regeringens og de borgerlige partiers løsning på den slags problemer, nemlig en gensidig aftale om at skaffe sig af med våben af denne slags i dette område.

Problemet er, at u-bådene ikke alene i dag igennem de krænkelser, nogle af dem udfører, er destabiliserende, men at deres aktiviteter vil blive stedse mere destabiliserende i fremtiden. Jeg er enig med udenrigsministeren, når han siger, at de krænkelser, der er tale om, er krænkelser i international forstand og derfor helt utilstedelige, uanset – havde jeg nær sagt – eksistensen af en sådan traktat. Men det interessante er jo, at u-både har man nærmest til den slags. U-både har man til at foretage meget fremskudte efterretnings- og angrebsmæssige operationer, specielt på højspændingstidspunkter, i krisesituationer.

Efterhånden er Østersøen blevet et opsamlingssted for uddaterede, ældre u-både. Det er de seks sovjetiske Golf-u-både et vældig godt eksempel på. Efterhånden som u-bådsdetekteringen vinder frem, efterhånden som der sker teknologiske gennembrud på dette

område, efterhånden som man med laserdetektion, som hr. Arentoft var inde på, kan gå ned på endnu større vanddybder end dem, vi taler om i øjeblikket – man kan jo for øjeblikket gå ned til vanddybder på 40 m, men har masser af andre detektionssystemer – efterhånden som disse detektionssystemer udvikles, vil u-både i stedse stigende grad, fordi de udfører de skumle forehavender, de er bygget til, og som de er tiltænkt, blive opdaget både i Øst og i Vest og fremkalde strømme af incidenter, kriser og spændinger.

Det er det, vi efter SFs opfattelse vil komme til at opleve i det kommende tiår. Efterhånden som disse u-både – som i virkeligheden for langt de flestes vedkommende for længst burde have været udfaset – efterhånden som disse u-bådes operationer bliver lettere at opdage, lettere at kontrollere i de kommende år, vil vi naturligvis opleve en lang række af den slags episoder, også episoder, som ligger langt ude over det, vi kender i dag.

Netop i krisesituationer er det danske u-bådsvåben jo også tænkt som et, der skal foretage overordentlig fremskudte efterretningsoperationer. Jeg må gå ud fra, at Warszawapagtens u-bådstaktikere tænker på samme måde som deres danske kolleger og deres kolleger i NATO, og så spørger jeg: hvad sker der i en krisesituation, hvis man anvender dette destabiliseringsmiddel og i en sådan situation finder en u-båd det ene eller det andet sted? Der sker formentlig det, at krisen vil blive meget, meget voldsomt skærpet, at faren for, at krisen slår over i en egentlig krigssituation, som jo ikke er til stede, selv om nationale territorier krænkes i den nuværende situation, bliver ganske nærliggende.

Hvis man ikke kan gennemføre en traktat af den art, som er foreslået af SF her – det har hverken udenrigsministeren eller den socialdemokratiske ordfører, som også mente, forslaget var urealistisk, egentlig argumenteret for ikke skulle kunne lade sig gøre; hvorfor i himlens navn skulle verdens nationer ikke kunne enes om at lave en sådan aftale? – er der mange andre ting i verden, der heller ikke kan lade sig gøre. Så kan det principielt ikke lade sig gøre f.eks. at inddrage noget havområde i aftaler om, at bestemte typer våben ikke må forefindes og transporteres igennem dér.